

τοτε τὸ ὄπλον κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ ὄμου, τὰ πιστόλια εἰς τὴν ζώνην καὶ τὴν ὄψιν ὀλίγον ἀγριωπὴν ἀκόμη, ἀλλὰ κρατοῦντας καὶ τὴν καμπύλην ράβδον μὲ ὅλην τὴν εἰρηλικὴν σεμνοπρέπειαν ἀγαθῶν ποιμένων. Ἐν Τατοΐῳ, ἐπὶ ἐπὶ τῆς Πάρνηθος, ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἔκτισεν ἐν τῷ μέσῳ γοητευτικοῦ δασώδους τοπίου, ἀγροτικὴν ἔπαυλιν περιβαλλομένην ὑπὸ ἀνθοστολιστοῦ περαδείσου, ὑπεράνω δὲ τοῦ Τατοΐου, ὑψοῦται τὸ ὄρος μέχρι τῶν ἑρείπιων τῆς Δεκελείας, τοῦ παλαιοῦ φρουρίου, ὅπουθεν φαίνεται ἡ Εὐβοϊκὴ θάλασσα. Ἡ Ἑλλάς ἐκεῖθεν βλέπει πρὸς τὴν Ἀνατολήν.

Ἄλλὰ πολὺ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τῆς ἡδοῦ τοῦ Πειραιῶς. Ἀπεπλανήθηθα θαυμάζων τὰς μακρὰς σκηνογραφίας τῶν ὄρεων ἄτινα, δεξιά καὶ ἀριστερά, περικλείουσι τὸν ὀρίζοντα. Ἐπανέρχομαι λοιπὸν καὶ ἐξαικολουθῶ τὴν εἰς Ἀθήνας πορείαν μου ἔχων προσηλωμένα τὰ ὄμματά μου πρὸς τὸ Πεντελικόν, τὸ ὁποῖον κεῖται πολὺ μακρὰν, ἀλλ' ἐνώπιόν μου. Τὸ κολοσιαῖόν του τρίγωνον συνάπτει κατὰ τὰς δύο τοῦ ἄκρας τὴν Πάρνηθα καὶ τὸν Ὑμηττόν. Ἐχει τὸ σχῆμα ἀετώματος καὶ φαντάζεται τις εἰς τὴν ὀξείαν κορυφήν του γιγάντειον ἀκρωτήριον· αἱ γραμμὲς του ἀναβαίνουν καὶ καταβαίνουν ἐν θαυμαστῇ ἀρμονίᾳ. Ἄρα γε εἰς τοῦ Πεντελικοῦ τὴν εὐθυγραμμίαν ἀποβλέποντες οἱ ἀρχιτέκτονες τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος συνέλαβον ἐν αὐτοῖς τὸ ἐπιβλητικὸν κάλλος καὶ τὴν κανονικότητα τῶν ναῶν, οὓς ἐσχεδίασαν; Ἄρα γε τὸ μαρμαρίνον ὄρος ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ τὴν πρὸς οἰκοδομὴν ὕλην ἅμα δὲ καὶ τῆς οἰκοδομῆς τὸ ὑπόδειγμα, καὶ τὴν ὕλην δηλαδὴ καὶ τὸ εἶδος. Ἐπὶ τοῦ μαύρου πλευροῦ τοῦ ἀνοίγεται μεγίστη λευκὴ χαράδρα στίλβουσα εἰς τὸν ἥλιον· ἐκεῖ εἶναι ἡ σεβαστὴ πληγὴ, ὅπουθεν ἐξῆλθον τὰ θαυμάσια τῆς παλαιᾶς τέχνης, τὸ λατομεῖον, ὅπου ἐγέννησε τὸν Παρθενῶνα, τὰ Προπύλαια καὶ κόσμον ὅλον ἀγαλμάτων. Ὑπὸ τὰς δύο ἐκείνας ἐκτεταμένας πτέρυγας ἐπὶ χρόνους μακροὺς ἐκρύπτοντο ἀναμιξὶ ἐν τῷ σκότει τὰ ἀριστουργήματα τὰ ἐκπλήξαντα τὸν κόσμον. Ἡ σεμνοπρεπὴς ὄψις τοῦ Πεντελικοῦ ἐδήλωσε τὸν προορισμὸν τοῦ θαυμασίου τούτου ὄρους, ὅπου ὑπῆρξεν ὁ πατήρ τῶν θεῶν καὶ τῶν κίωνων, ὁ ναὸς τῶν ἱερῶν μαρμαρέων.

Ἄλλ' ἄς ἀφήσωμεν τὰ ἀπομακρυσμένα ὄρη. Φαίνονται οἰκίαι τινὲς διεσπαρμέναι παρὰ τὴν ὁδόν· τὰ συμπλέγματα πλησιάζουσιν ἔτι μᾶλλον διερχόμεθα τὴν εἰσοδὸν τῆς ἱεράς ὁδοῦ τῆς Ἐλευσίνος· ἐδῶ ἦτο τὸ Δίπυλον. Πρὸ ἡμῶν ἀνοίγεται λεωφόρος. Ἴδου αἱ Ἀθήναι. Ἄλλὰ πρὶν ἢ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν πόλιν, ἄς σταματήσωμεν ὀλίγον πρὸ ἐνὸς νεκροταφείου καὶ ἐνὸς προαστείου ἠρειπωμένου, ὅπου εἶναι πλῆρες τε-

μαχιῶν στηλῶν καὶ βάσεων ναῶν, ἔχει δὲ ἔχνη ὁδῶν καὶ τοίχους ἠμιπτώτους. Εἶναι ὁ Κεραμεικός.

Σ.

BONONIA

Ἡ πόλις Βονωνία, περὶ ἧς κατ' αὐτὰς τοσοῦτος ἐγένετο λόγος ἕνεκα τῶν ἑορτῶν ἐπὶ τῇ ὀκτακοσιετηρίδι τοῦ ἐν αὐτῇ Πανεπιστημίου, εἶνε πόλις τῆς βορείου Ἰταλίας καὶ πρωτεύουσα ἡμῶν μου ἐπικρατίας. Ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν νῦν καλεῖται Μπολώνια, Bologna, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων δ' Ἑλλήνων Βονωνία, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν Λατίνων Bononia. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων δὲ χρόνων ὠνομάζετο Felsina.

Ἡ Βονωνία κεῖται πρὸς Δ τῆς παραλίας πόλεως Ραβέννης μεταξὺ δύο παραποταμιῶν τοῦ Πάδου, Ρένου καὶ Σαβένα, ἐντὸς εὐφόρου, τερπνῆς, καὶ ὑπὸ ἐπκύλειων καὶ χωρίων κεκαλυμμένης πεδιάδος παρὰ τὰς ὑπαιρείας τῶν Ἀπεννίνων. Ἐχει κατοίκους 90.000, μετὰ τῶν περιχώρων δὲ 123.000. Ἡ ἐξωτερικὴ θέα τῆς Βονωνίας, αἱ μακρὰ καὶ ὠραῖαι ὁδοί, καίτοι δὲν εἶνε πανταχοῦ εὐρύχωροι καὶ εὐθεῖαι, αἱ ἐκατέρωθεν τῶν ὁδῶν στοαὶ τῶν ὑψηλῶν οἰκιῶν, τὰ πολυπληθῆ τῆς πόλεως ἀνάκτορα, αἱ ἀρχαῖαι μεγαλοπρεπεῖς ἐκκλησίαι, οἱ πολυποίκιλοι πύργοι παρέχουσιν εἰς αὐτὴν ἰδιάζοντα χαρακτῆρα.

Ἐν γένει δὲ ὡς πρὸς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διὰ πολυπληθῶν ἔργων ἀντιπροσωπεύεται ἡ ἐναρκῆς τῆς Ἀναγεννήσεως.

Ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Πετρωνίου θεωρεῖται ἐν τῶν ἀξιολογωτέρων μνημείων τῆς πόλεως, καίτοι ἡμιτελὴς διαμείνασα ἀπὸ τοῦ 1390· ἔχει ρυθμὸν γοτθικοσοκανικόν. Ἐπίσης τῶν ἀξίων λόγου ἐκκλησιῶν εἶνε καὶ ἡ τοῦ Ἁγίου Δομενίου. Εἰς ἀμφοτέρας δὲ εὐρίσκονται ἀριστουργήματα γραφικῆς καὶ γλυπτικῆς τέχνης διασήμεων Ἰταλῶν τεχνητῶν. Περιέχει δὲ ἡ πόλις πολλὰ μουσεῖα δημοσῖα καὶ ἰδιωτικά, ἐν οἷς τὸ σημαντικώτατον εἶνε τὸ δημοτικόν (Museo civico), παρὰ τῷ ὁποίῳ κεῖται καὶ ἡ δημοτικὴ βιβλιοθήκη.

Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Βονωνίας θεωρεῖται τὸ ἀρχαιότερον τῶν Ἰταλικῶν μετὰ τὸ τοῦ Σαλέρνου· ἱστορεῖται ὅτι ἰδρύθη τῷ 1119, κατέστη δὲ διάσημον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ κατὰ τὰς παρελθούσας ἰδίως ἐκκτονταετηρίδας. Τὰ νῦν περιέχει 1,300 περίπου σπουδαστὰς καὶ 50 καθηγητὰς. Ἐχει δὲ πολλὰ ἐπιστημονικὰ προσκρητήματα, μουσεῖα φυσικῆς ἱστορίας, ἀνθοτομικῶν ἀμφιθέατρον, βιτανικὸν κήπον, ἀστεροσκοπεῖον, βιβλιοθήκην ἐξ 100,000 τόμων, καὶ πολλῶν χειρογράφων, καὶ γεωλογικὸν μουσεῖον, ὅπου

ιδίως διατελεί υπό τὴν διείθυσιν τοῦ νῦν πρῶ-
τάνως τοῦ Πανεπιστημίου Καπελλίνης.

Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα τὸ Πανεπιστήμιον
τῆς Βονωνίας ἔχει φήμην παγκόσμιον, καὶ
μάλιστα ἡ σχολὴ τῆς νομικῆς, ἣτις καὶ πρώτη
ιδρύθη. Ἀναφέρεται ὅτι τῷ 1262 κατήνησε
νὰ περιέχη 10,000 σπουδαστάς. Ἐνταῦθα δὲ
ἐγένετο τὸ πρῶτον ἀρχὴ διδασκαλίας τοῦ Ρω-
μαϊκοῦ δικαίου. Βραδύτερον εἰς τὸ Πανεπιστή-
μιον τοῦτο προσετέθησαν αἱ σχολαὶ τῆς ἰατρι-
κῆς καὶ τῆς φιλολογίας, ἐπὶ τοῦ Πάπα δὲ Ἰν-
νοκεντίου βου καὶ ἡ τῆς θεολογίας. Ἐν Βονω-
νίᾳ τὸ πρῶτον ἐδιδάχθη ἡ ἀνατομία τοῦ ἀν-
θρωπίνου σώματος, καὶ ἐνταῦθα ὁ Γαλβάνης
ἀνεκάλυψε τῷ 1789 τὸν γαλβανισμόν. Ἐν τῷ
Πανεπιστημίῳ δ' ἔτι τοῦτ' ἐδίδαξαν καὶ γυναί-
κες· τοιαῦτα δὲ ὑπῆρξαν κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα
ἡ Νοβέλλα δ' Ἀνδρέα, ἣτις ἐδίδασκε κρυπτο-
μένη ὀπισθεν παραπετάσματος ἵνα μὴ τὸ ἐξαι-
σιον αὐτῆς κάλλος παρεκτρέπη τὴν προσοχὴν τῶν
φοιτητῶν. Ὡσαύτως ἐνταῦθα ἐδίδαξε μαθημα-
τικά καὶ φυσικὴν ἡ Λαύρα Βάσση, ἡ Μαντζο-
λίνα ἀνατομίαν, ἡ δὲ Κλοτίλδη Τομπρόνη τὴν
ἐλληνικὴν γλῶσσαν ἀπὸ τοῦ 1794 ἕως τὸ 1798.

Ἡ Βονωνία ἀπέχει τῆς πρὸς Α αὐτῆς κειμέ-
νης παραλίῳ πόλεως Ραβέννης, μεθ' ἧς συνδέε-
ται δι' ἰδικῆς διακλαδώσεως σιδηροδρόμου, 84
χιλιόμετρα.

Ἡ πόλις τῆς Βονωνίας ἔτι διακρίνεται διὰ
τὰ βιομηχανικὰ αὐτῆς καταστήματα καὶ τὸ
ἐμπόριον, ἔχει δὲ ὑφαντήρια μεταξωτῶν ὑφα-
σμάτων, ὑαλοποιεῖα, καπνεργοστάσια, πιλοποι-
εῖα ἰδίως ψαθίνων πύλων, ἐργοστάσια μουσικῶν
ὀργάνων. Ἀγαπητὰ δὲ καὶ πεφημισμένα εἶνε
τὰ μακαρόνια τῆς Βονωνίας, τὰ ποτά, τὸ πα-
ριχη. τὰ τεχνητὰ ἄνθη καὶ ἄλλα ἀντικείμενα
τοῦ γυναικείου στολισμοῦ.

Ο ΑΗΡ ΚΑΙ ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους, καθ' ἣν
οἱ ἄνθρωποι φλεγόμενοι καὶ καταπονούμενοι ὑπὸ
τοῦ θερινοῦ καύσωνος ἐπιζητοῦσι τὴν δροσιστι-
κὴν σκιὰν τῶν δασῶν, τὴν ἀναπνευστικὴν ζωὴν
τῶν ἐξοχῶν καὶ τῶν θαλασσιῶν ὑδάτων τὴν
ἀναψυκτικὴν θερμοκρασίαν, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς
νὰ εἴπωμεν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς φίλης
Ἐστίας ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ ἀέρος καὶ τῶν
λουτρῶν τῆς θαλάσσης.

Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων οἱ ἄνθρωποι ἀπέ-
διδον εἰς ἀμφοτέρωθ' ἰσχυρὰν τινὰ ἰαματικὴν καὶ
τονωτικὴν. Καὶ ὅτι ἔχουν τοιαύτην δύναμιν,
οὐδεὶς ἀμφιβάλλει. Καὶ τοι δὲ οἱ ἰατροὶ τῆς ἀρ-

χαϊότητος δὲν εἶχον τὰ μέσκα, δι' ὧν νὰ ἐξετά-
σωσι καὶ νὰ ὀρίσωσι τὰ συστατικὰ των, τὰ ἐξα-
σκούντα ἐπὶ τοῦ σώματος τὴν ποθειμένην το-
νωτικὴν ἐπενέργειαν, ἐν τούτοις ὀρμεμφύτως,
οὕτως εἰπεῖν, ἀνέθετον ἐπ' αὐτὰ ὄλας τὰς ἐλπί-
δας των καὶ αἱ ἐλπίδες των σπανίως διεφεύδοντο.

Καὶ ὁ μὲν θαλάσσιος ἀήρ εἶνε εὐεργητικὸς
εἰς τὸν ἡμέτερον ὄργανισμόν ἕνεκα τῆς ἀδιακό-
που κινήσεως εἰς ἣν εὐρίσκεται καὶ τῆς ἀπο-
λύτου αὐτοῦ καθαριότητος.

Ἡ ἀκατάπαυστος αὐτὴ κίνησις τῶν ὑπὲρ τὴν
ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἀτμοσφαιρικῶν στρω-
ματῶν προέρχεται ἐκ τῆς διηνεκῶς μεταβαλ-
λομένης θερμοκρασίας τοῦ ἀέρος τῆς ξηρᾶς·
διότι ὅταν οὗτος γίνηται θερμότερος, τὸ θέρος,
ὁ ψυχρότερος ἀήρ τῆς θαλάσσης πνέει πρὸς τὴν
ξηρὰν μεθ' ὀρυζῆς, ἵνα τὸν ἀντικαταστήσῃ, καὶ
οὕτω σχηματίζεται ρεῦμα δροσίζον τοὺς παρὰ
τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης περιπατοῦντας· τὸ
αὐτὸ δὲ συμβαίνει ὑπὸ ἐναντίους, ἐννοεῖται, ὀ-
ρους τὸν χειμῶνα.

Ὅτι δὲ ὁ ἀήρ τῆς θαλάσσης εἶνε ἀπηλλαγμέ-
νος πάσης ἐπιβλαβοῦς διὰ τ' ἀναπνευστικὰ ἡμῶν
ὄργανα ἀκαθαρσίας καὶ πόσον τοῦτο σημαίνει
διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἀναπνοῆς εἶνε γνωστὸν
καὶ διὰ τοῦτο περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἡμι-
λοῦντες περὶ αὐτοῦ.

Ἄλλὰ τὸ κυριώτερον πλεονέκτημα τοῦ θα-
λασσιοῦ ἀέρος ἔγκειται εἰς τὸ ἐν αὐτῷ ὑπάρχον
ποσὸν ὀζωνίου, τὸ ὁποῖον, ὡς διὰ πειραμάτων
ἀπεδείχθη, σχετικῶς ὑπάρχει ἐν μεγάλῃ ποσό-
τητι ἐν τοῖς παραθαλασσίοις στρώμασι τῆς ἀ-
τμοσφαιρας.

Ἡ τῶς ἐπικρατοῦσα γνώμη ἦν ὅτι ἡ ἰαματικὴ
ἐπενέργεια τοῦ παραθαλασσιοῦ ἀέρος προήρχετο
ἐκ τοῦ ἐν αὐτῷ ποσοῦ μαγειρικοῦ ἄλατος καὶ
ἄλλων ἐν ἐλαχίστῃ ποσότητι ἀλατούχων συστα-
τικῶν, δυνάμει τῶν ὁποίων ἐνίσχυετο τὸ ἡμέτε-
ρον σῶμα καὶ αἱ λειτουργίαι του ἐγένοντο ὀμα-
λώτερον.

Ἄλλ' ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, τὸ ὀζώνιον ἀπο-
τελεῖ τὴν ἀληθῆ καὶ κυριωτέραν ἀρετὴν τοῦ ἀέ-
ρος τῆς θαλάσσης, δι' αὐτοῦ δ' ἐπιταχύνονται αἱ
λειτουργίαι τοῦ σώματος καὶ ἡ μετουσίωσις γί-
νεται ζωηροτέρα καὶ συμφωνοτέρα πρὸς τοὺς φυ-
σιολογικοὺς νόμους.

Κατὰ τὰ τελευταίως ὑπὸ διαφόρων γενό-
μενα πειράματα ὁ παραθαλασσιος ἀήρ στερεῖ-
ται παντελῶς μαγειρικοῦ ἄλατος· μόνον ὀσάκις
εἶνε τριχυμία καὶ ὁ ἄνεμος πνέη σφοδρῶς παρα-
σύρονται ὑπ' αὐτοῦ ἐλάχιστα μόρια ἀλατούχου
ὑδατος, ἀλλὰ καὶ ταῦτα δὲν φέρονται μακρὰν,
καταπίπτουσι μετ' ὀλίγον εἰς τὴν γῆν καὶ δὲν
ἐξαπλοῦνται πέραν τῆς ἀκτῆς τῆς θαλάσσης.

Ἴσως δ' ἐκτὸς τοῦ ὀζωνίου καὶ τῆς ἀχανοῦς
ἐκτάσεως τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, τῆς